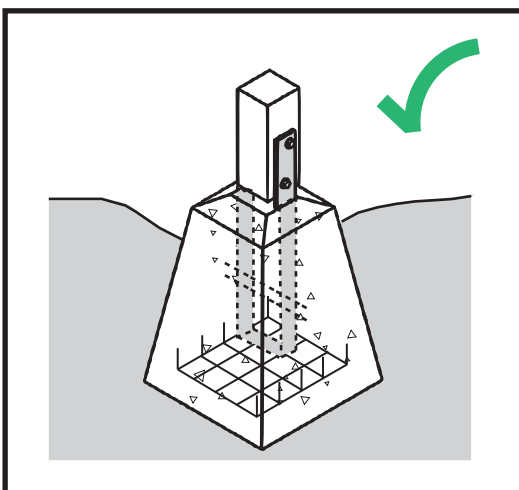
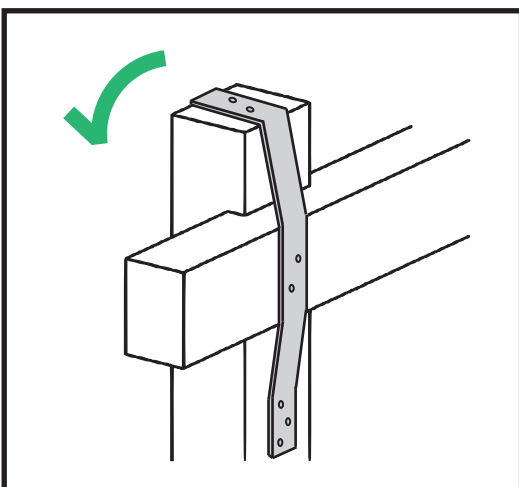


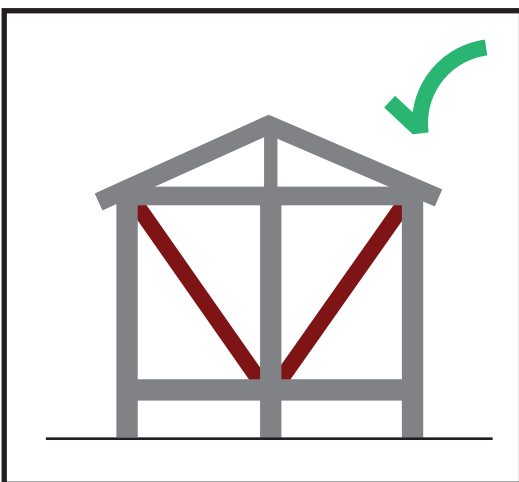
1 PAGTUKOD IBABAS SA MAS LIG-ON NGA PUNDASYON, FOOTING O SUKARANAN



2 IBAKUS ANG MGA BABAG GIKAN SA UBOS, PATAAS

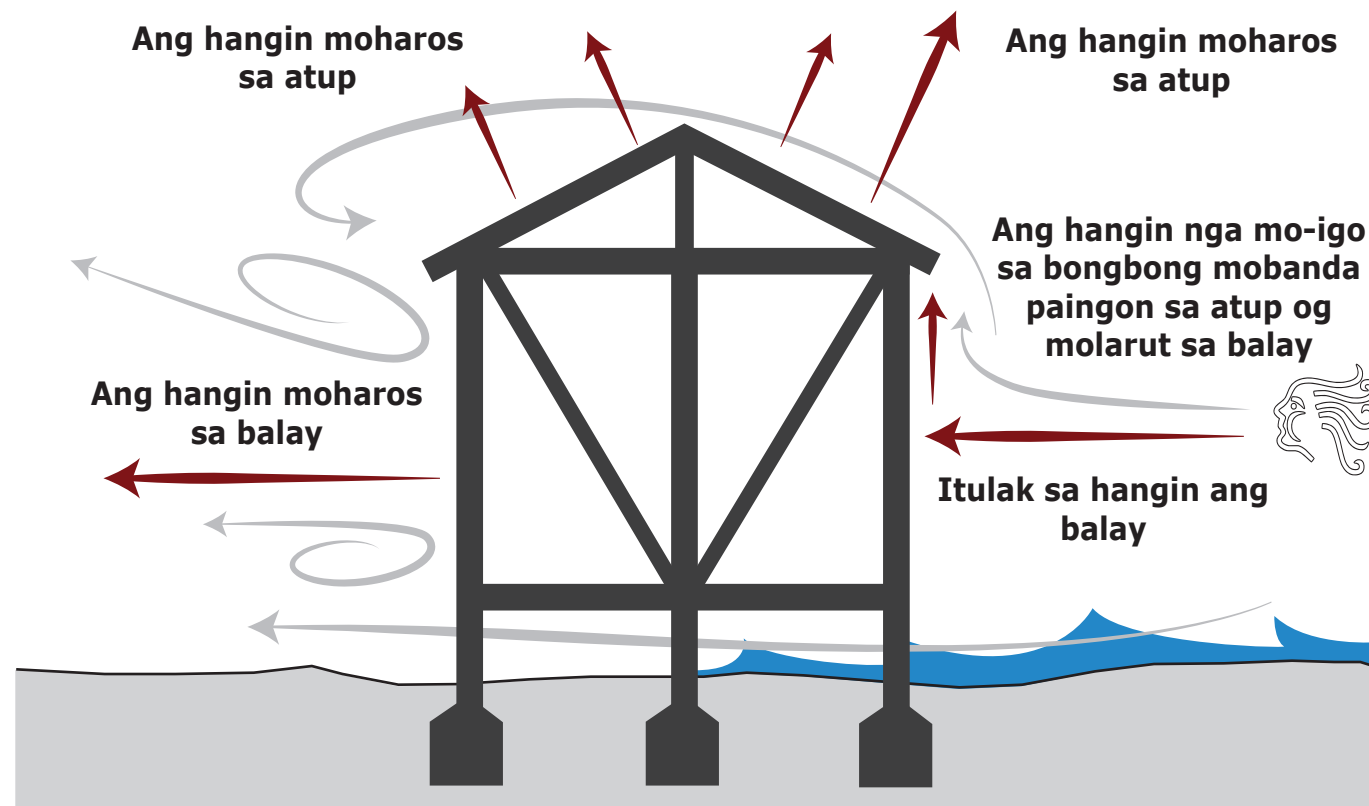


3 PANGBABAGI UG PANAGANG BATOK SA BAGYO

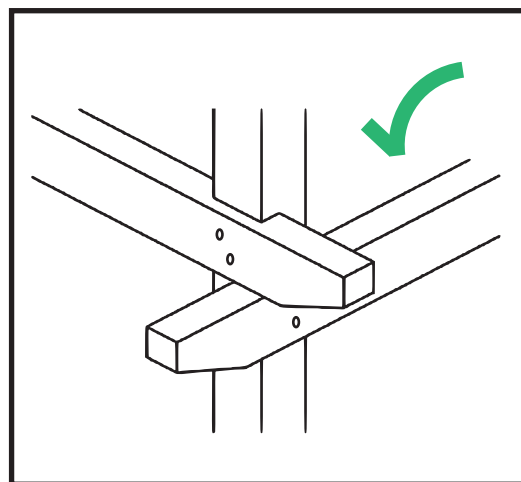


Ang bagyong Yolanda nagtug-an nga ang atong mga pamaagi sa pagtukod og mga balay, kinahanglan pa'ng palig-onon. Ania'y walo ka mga mahinungdanong timan-an alang sa pagpahi-uli ug pagtukod og mas lig-on ug mas luwas nga mga balay.

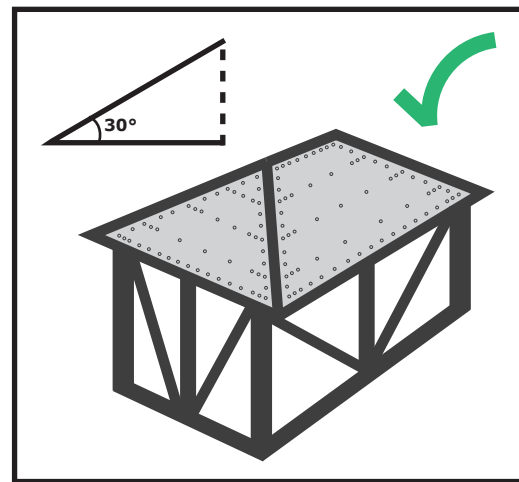
UNSAON SA USA KA BAGYO PAGTAY-OG ANG BALAY?



4 PALIG-ONA ANG MGA SUMPAY



5 ANG MAAYONG BALAY MAY MAAYONG ATOPANAN



8 PANGANDAMI ANG LABING DAUTANG SITWASYON



PAGHIKLIN

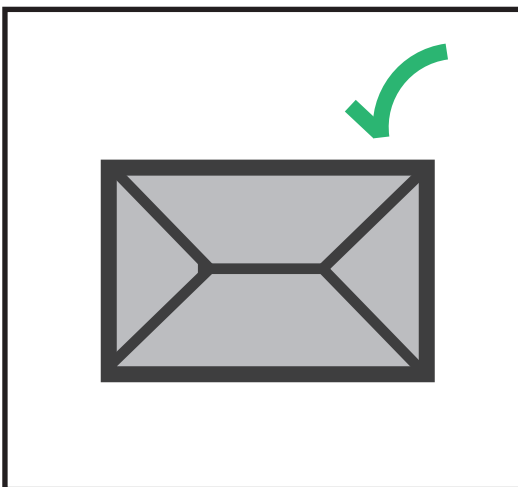


PANG KOMUNIKASYON

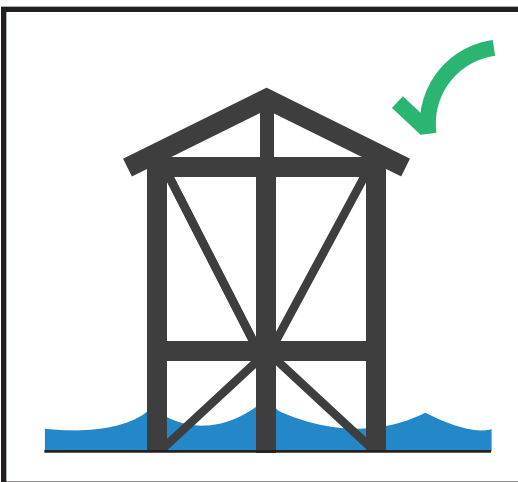


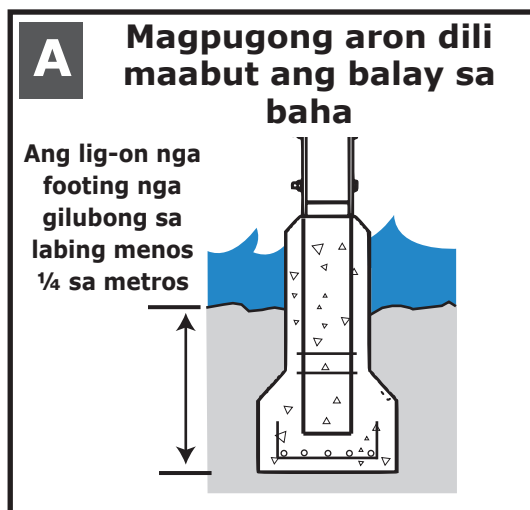
GAMIT SA PAGHIKLIN

7 ANG YANO NGA PORMA KANUNAY MAGPAHILAYO KANIMO SA KAKUYAW



6 IPABARUG ANG BALAY SA MAAYONG LUGAR

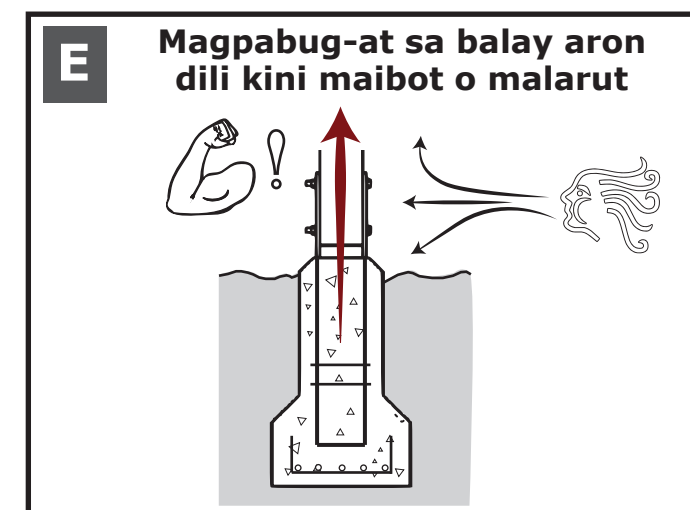
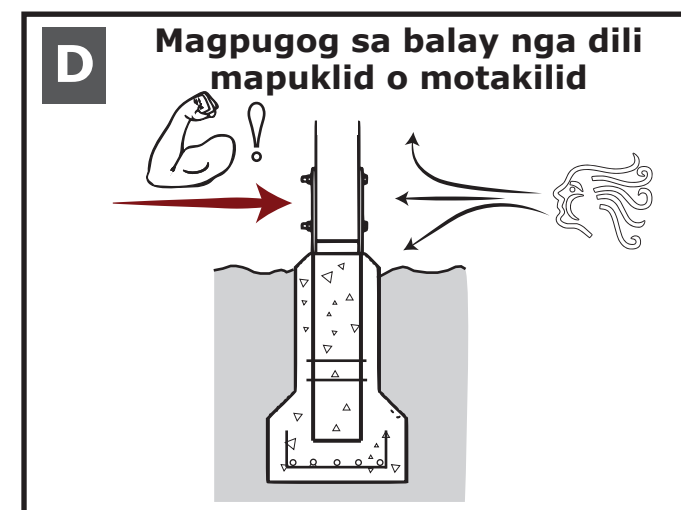
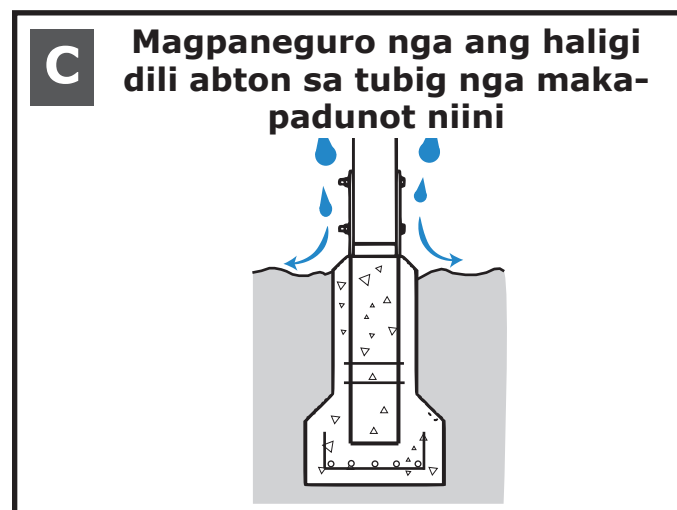
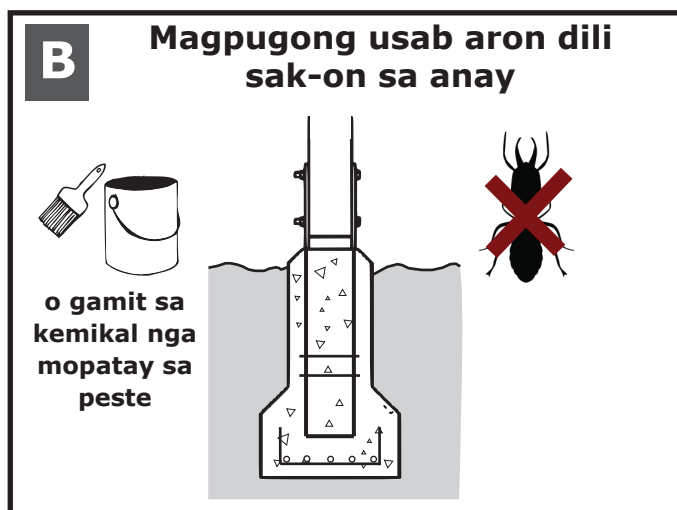
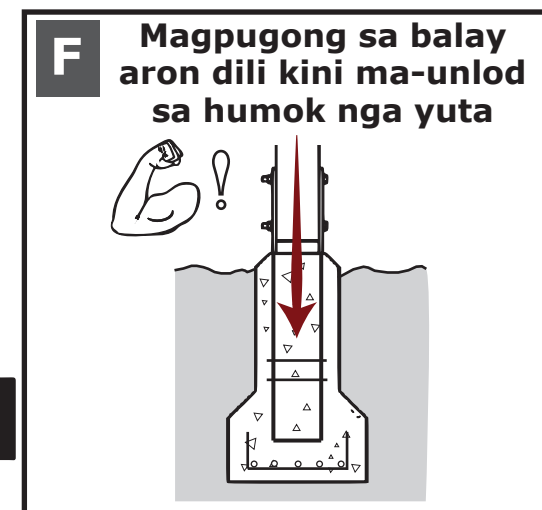




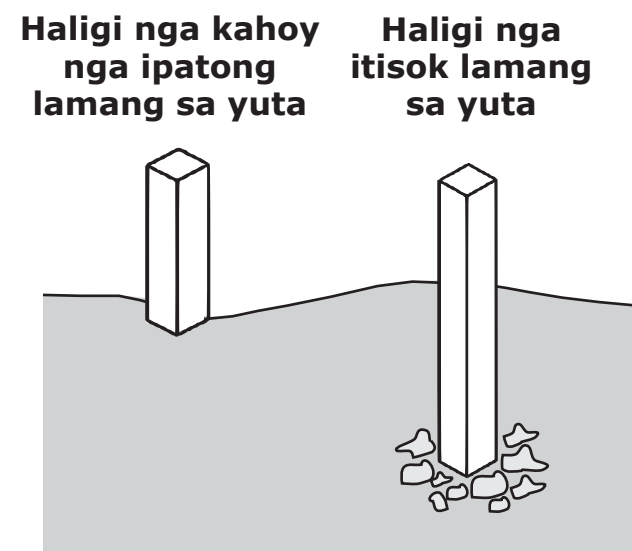
Pagtukod Ibabaw sa lig-on nga pundasyon, sukaranan o footing



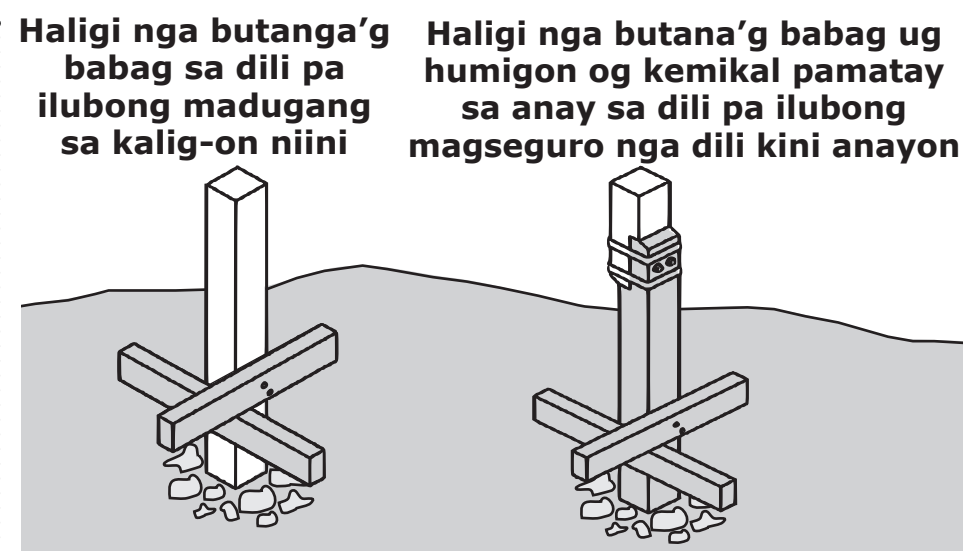
Ang lig-on nga pundasyon maoy mopaseguro nga ang imong balay dili malarot sa yuta. Ang pagseguro nga ang inyong pundasyon haum gayud sa yuta nga gitukoran, maoy manalipud sa balay batok sa kusog nga hangin, paglinog ug pagbaha.



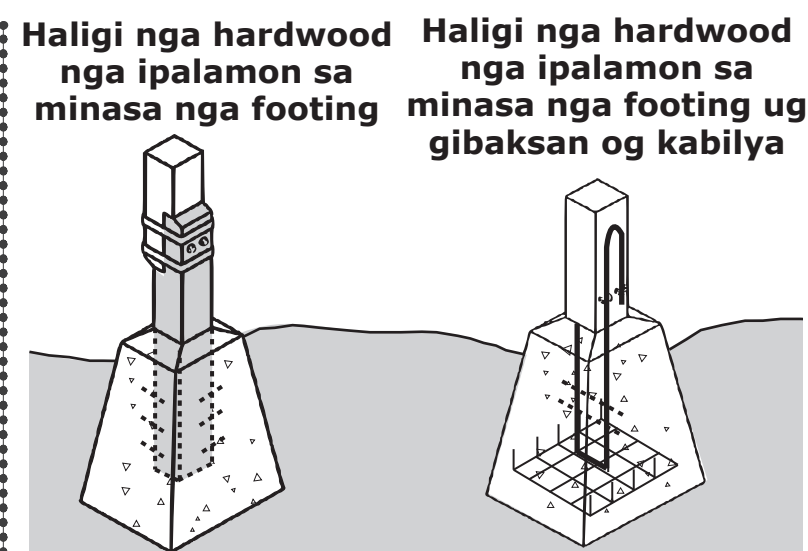
UNSAY MGA MAGAMIT ISIP PUNDASYON O FOOTING?



Huyang ✗



Lig-on ✓

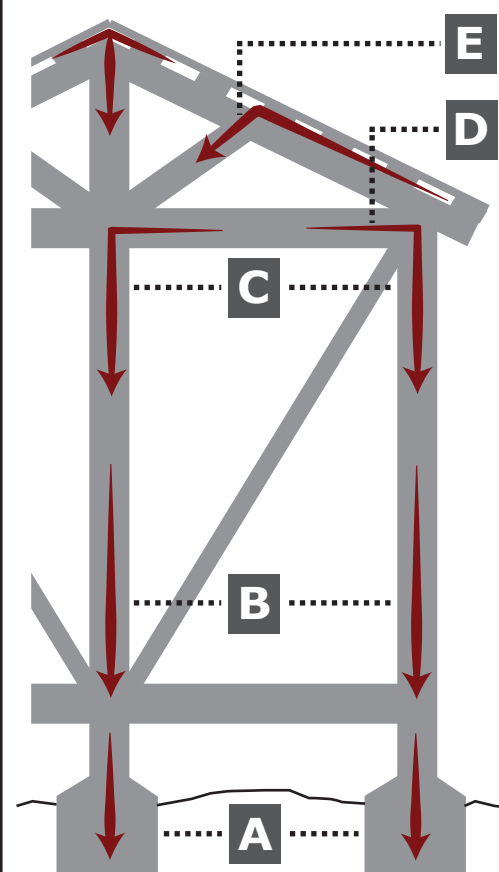


Mas lig-on ✓



Labing lig-on ✓✓

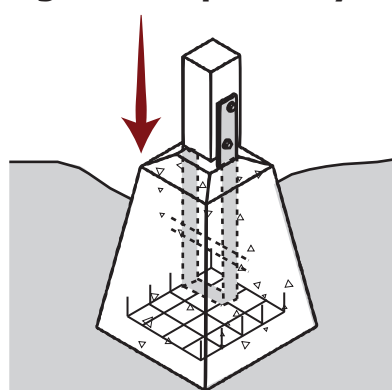
Ibakus hangtud manggi-gunitay ang tanang sumpay nagdto sa pundasyon



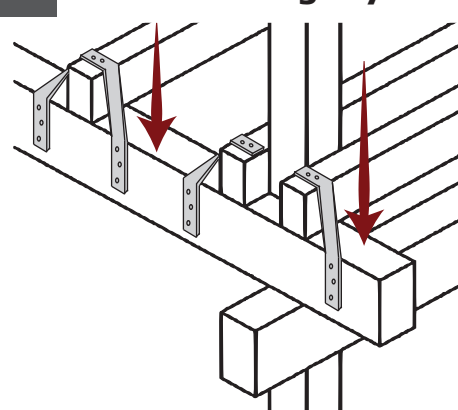
Ibakus ang mga babag gikan sa ubos, pataaas

Sa usa ka bagyo, magimong higupon ang balay hangtud kini mapay-ag, o ipalid kini sa huros sa hangin. Mao nga ibakus ang tanang sumpay sa balay. Himoa kini gikan sa pundasyo paingon na sa mga sumpay sa itaas.

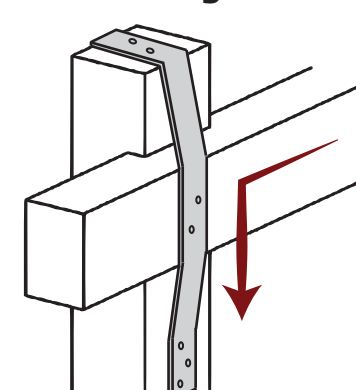
A Ibakos ang haligi ngadto sa pundasyon



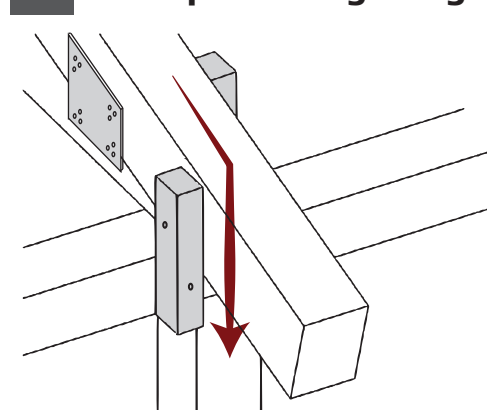
B Ibakos ang panawgan sa sagbayan



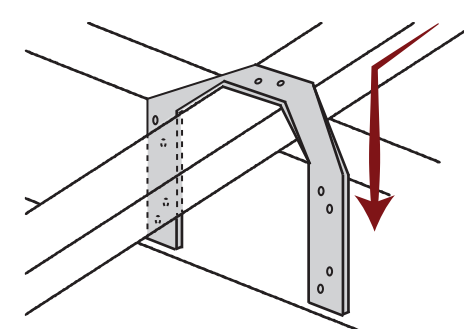
C Ibakos ang aptanan sa haligi



D Ibakos ang sagunting sa aptanan ug haligi

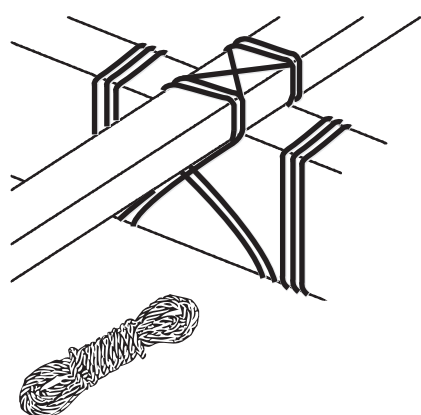


E Ibakos ang katsaw sa babag nga nabakog usab sa haligi

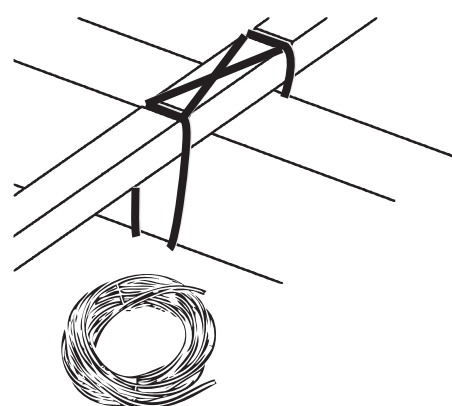


UNSA MAY MAHIMONG GAMITON SA PAGBAKUS ug PAGBAAT?

Pisi nga nylon o бага nga nylon pamasol

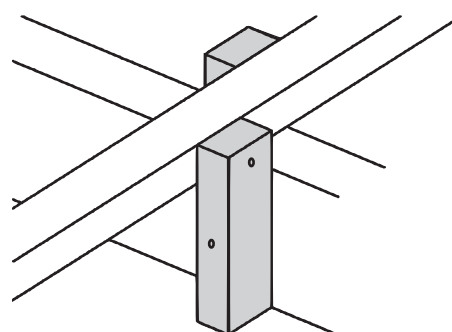


Alambre nga gibalik-balik og kabud

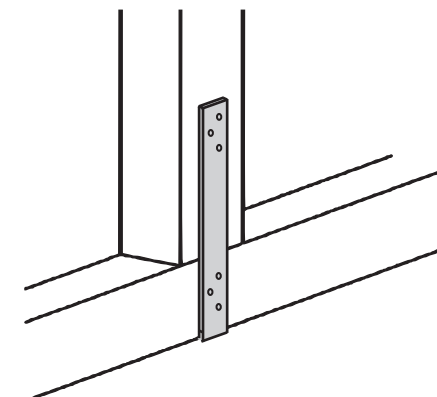


Lig-on ✓

Kahoy nga himoong atip (Timber cleats)



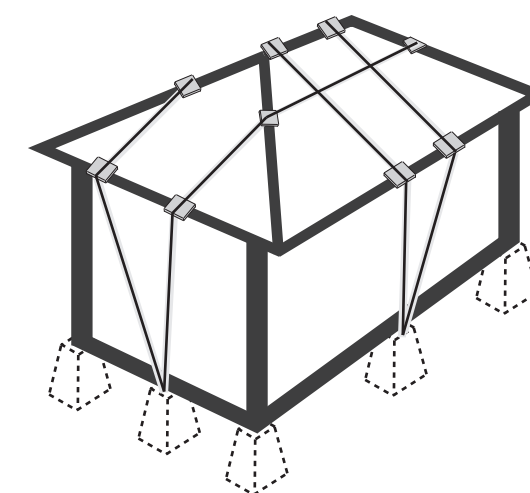
Puthaw nga strap nga ilansang o pernohan pagbaat sa haligi o babag



Labing Lig-on ✓✓

KON MAY NABALITAAN NGA NAGSINGABOT NGA KUSOG NGA HANGIN

Ayaw pagpanuko sa pag-tagik sa balay nagdto sa pundasyon gamit ang lig-on nga pisi



A Ta-ori og babag o brace ang matag bongbong



Pangbabagi ug panagang batok sa bagyo



Ang pagpangbutang og lig-on nga babag magpugog sa balay nga tumbahon o pay-agon sa hangin. Ang babag kinahanglang lig-on usab, aron dili madugmok o maibot. Igaid o ilansang ang babag ngadto sa mga lig-on nga parte sa balay.



G Pagbutang og babag palibot sa mga bintana ug pultahan, gikan sa lig-on nga bahin, paingon sa laing lig-on nga bahin

B Babagi usab pinaagi sa ekis ang aptanan

C Babagi ang mga sagunting aron dili daling matumba

D Kon ang balay, habug, butango og brace sa matag haligi

E Kon magbutang og babag, adto itagik sa mga lig-on nga bahin sa balay

F Labing lig-on ang babag nga mag handag nga 45'. Kon kapugngan, ayaw nag ipa-ubos pa sa handag nga 30' og sobra sa 60'

UNSAY MAGAMIT SA PAGBABAG (BRACE) SA BALAY?

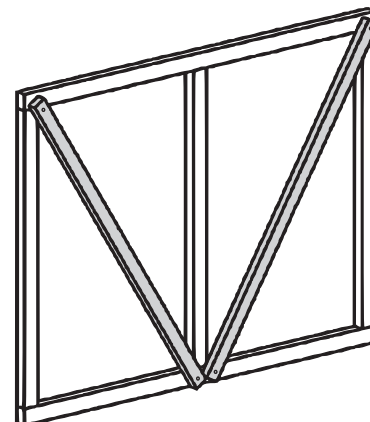
Baga nga alambre

Lig-on



Kabilya

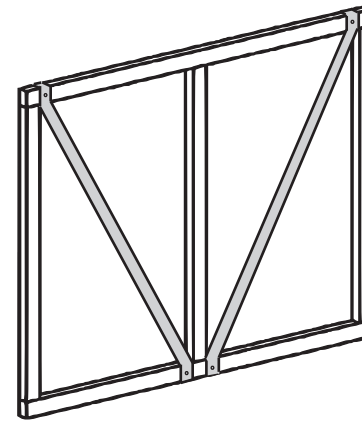
Gilansang nga kahoy



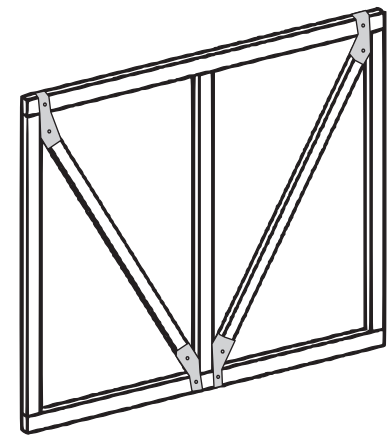
Mas lig-on



Gilansang nga puthaw nga bareta



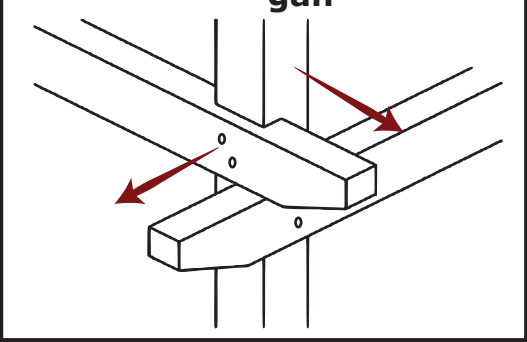
Kahoy nga gilansangan og puthaw nga bareta ang gamit pangbabag



Labing lig-on



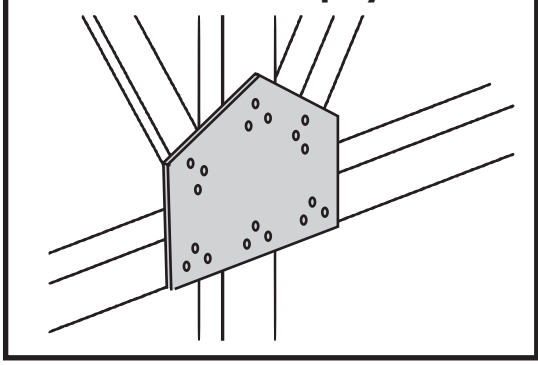
A Ipalapus ang mga babag sa sumpayanan, aron dili dali nga mabuak ang nilansangan



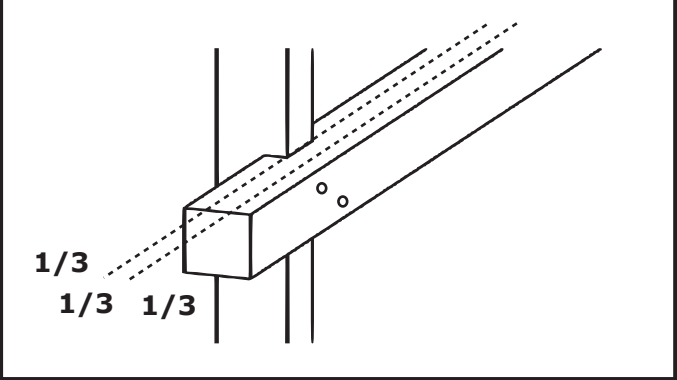
Palig-ona ang mga sumpay ✓

Ang balay lig-on lamang taman sa labing huyang nga sumpay. Seguradoha nga ang mga sumpay, walay kango: dili mabinat, ug mahandos. Kon maglansang, labing maayo ang isibit kay dili kini dali nga malarut kon hanginon pataas o huypon pa-ubos.

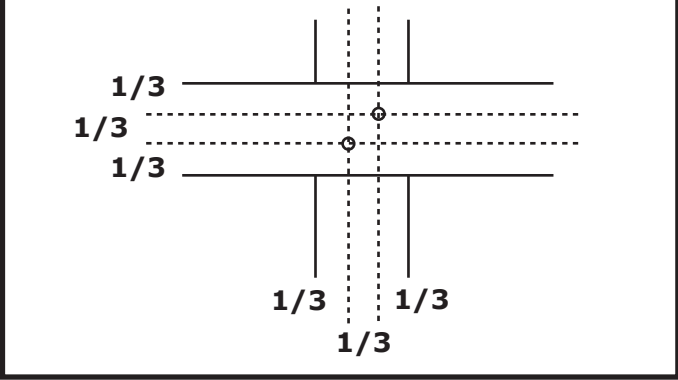
F Baati gamit ang gusset plates aron mas mapalig-on ang sinumpayan



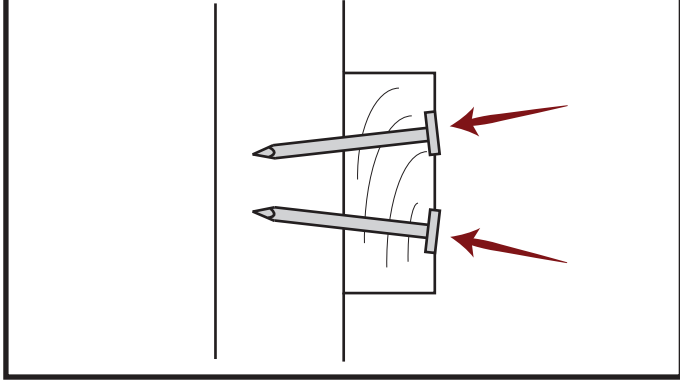
B Ayaw palabii og tibhang ang mga pagpapaak sa mga kahoy sumpayanan



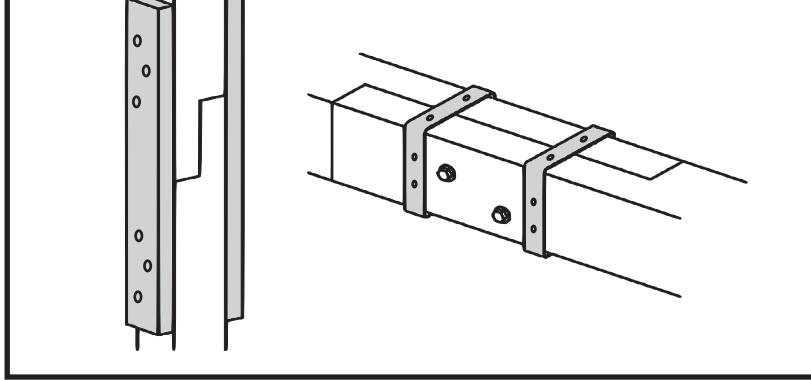
C Ayaw tungora ang nilansangan aron dili molutak ang kahoy



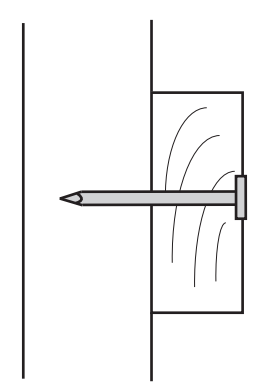
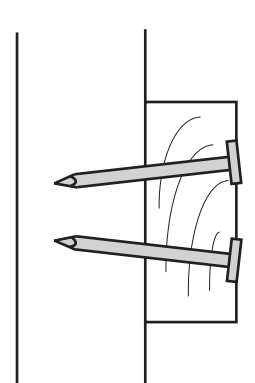
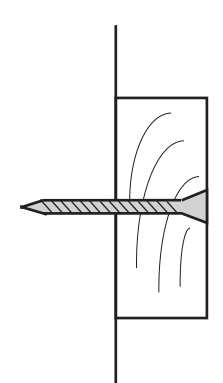
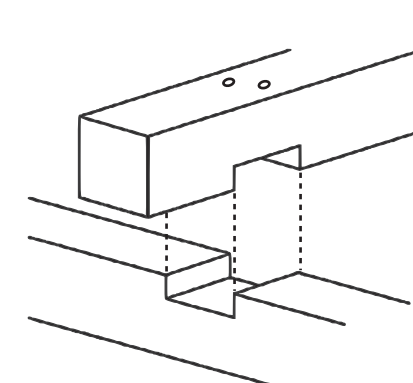
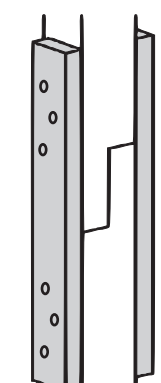
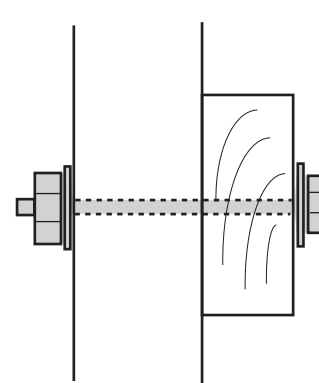
D Ang paglansang nga nagtakilid mas mogunit ug maglikay sa paglugnak sa gilansang

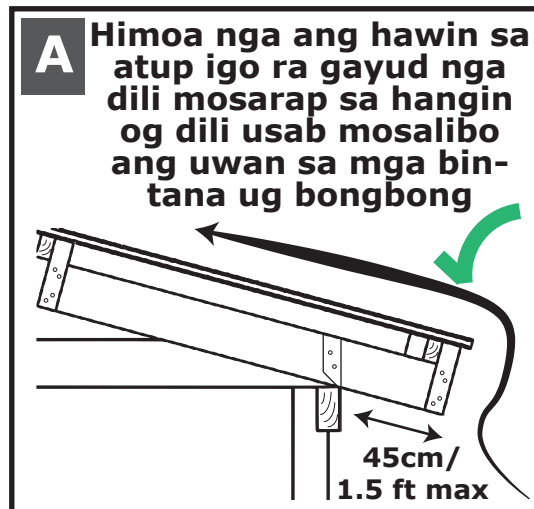


E Baati sa tabla o puthay nga bareta ang sinibit nga sinumpayan aron mas mapalig-on



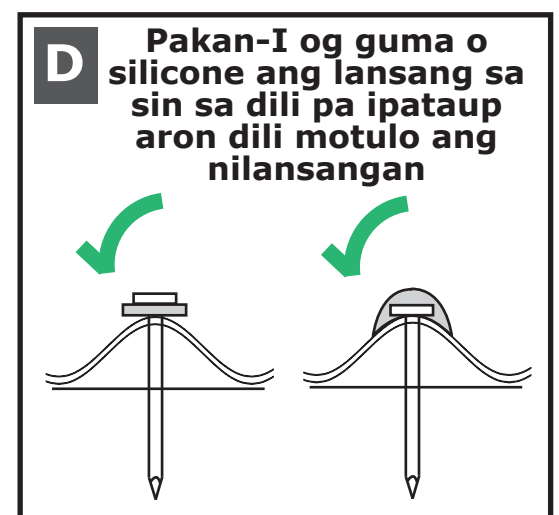
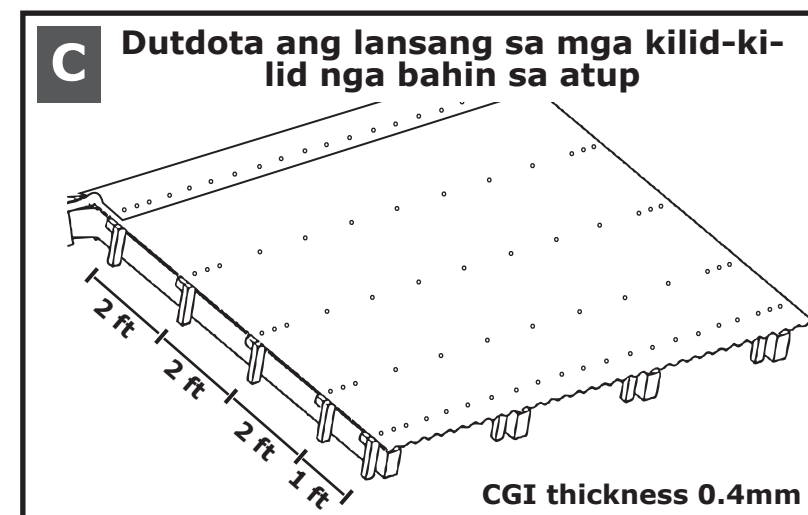
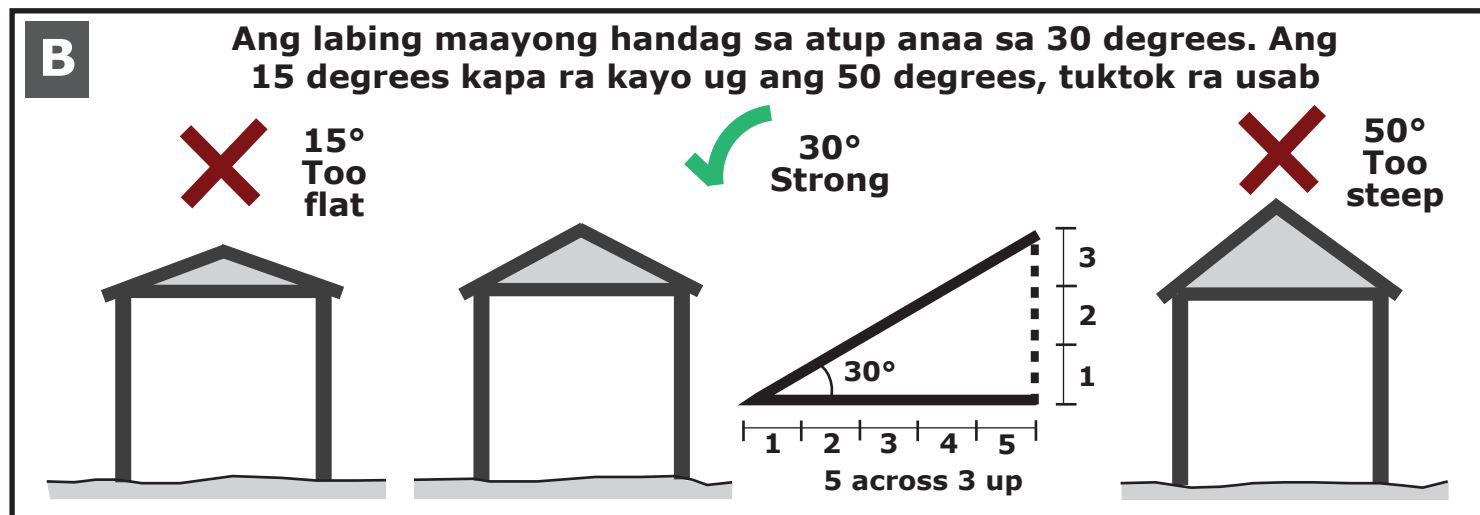
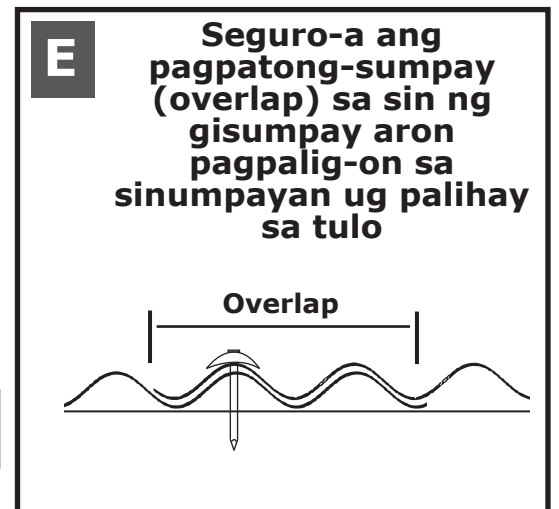
UNSAY MAGAMIT SA PAGPALIG-ON SA SUMPAY?

Usa ra ka lansang ang itagik	Duha ka lansang nga gipadulot pinatakilid	Paggamit sa screw	Gipapaak nga sumpay ug gilansang	Pagbaat sa sinibit nga sinumpayan	Paggamit sa perno (bolt)
					
Huyang ✗	Lig-on ✓		Mas lig-on ✓		Labing lig-on ✓✓

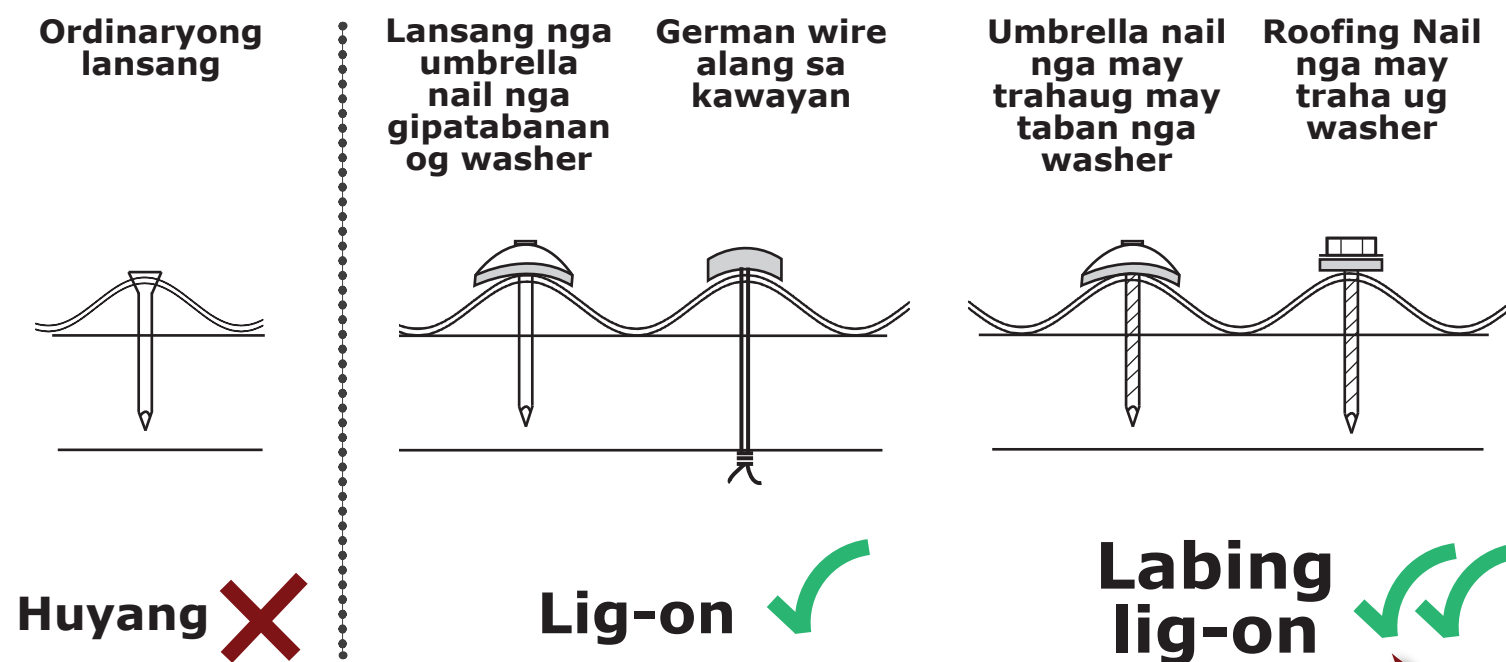


Ang maayong balay may maayong atopenan

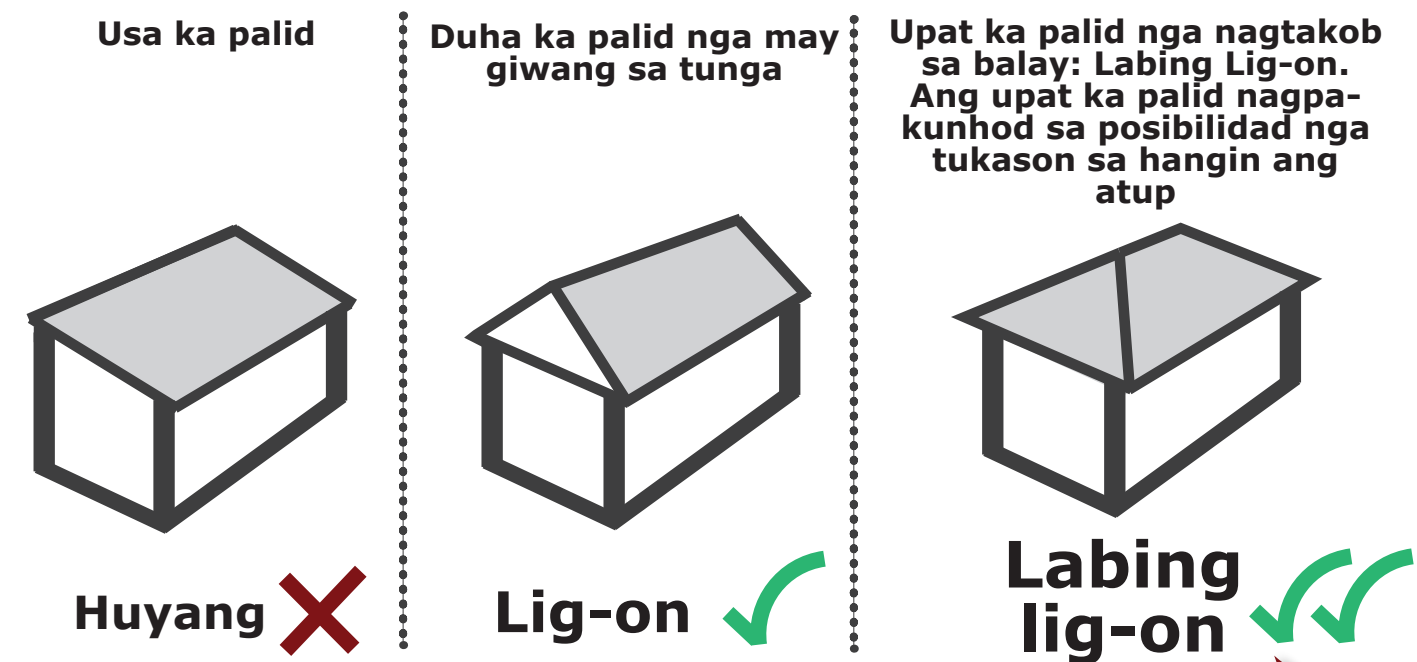
Ang pag-atup sa usa ka balay dakog mahimo sa pagpanalipod batok sa hangin ug uwan. Himoa nga ang pag-atup anaa sa tukma nga porma ug gihandagon, unya ilansang og mayo aron makalahutay batok sa bagyo.



UNSAY MAGAMIT SA PAGPALIG-ON SA PAGPALIG-ON SA ATUP



UNSA MAY MAAYONG PORMA SA ATUP?



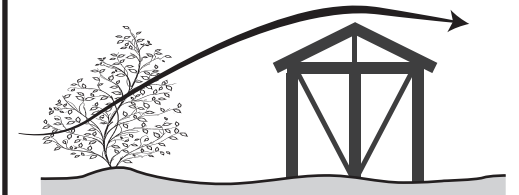
A Kon ang gitukoran may hulga sa pag-apaw sa tubig, ipabarug sa habug nga haligi ang balay



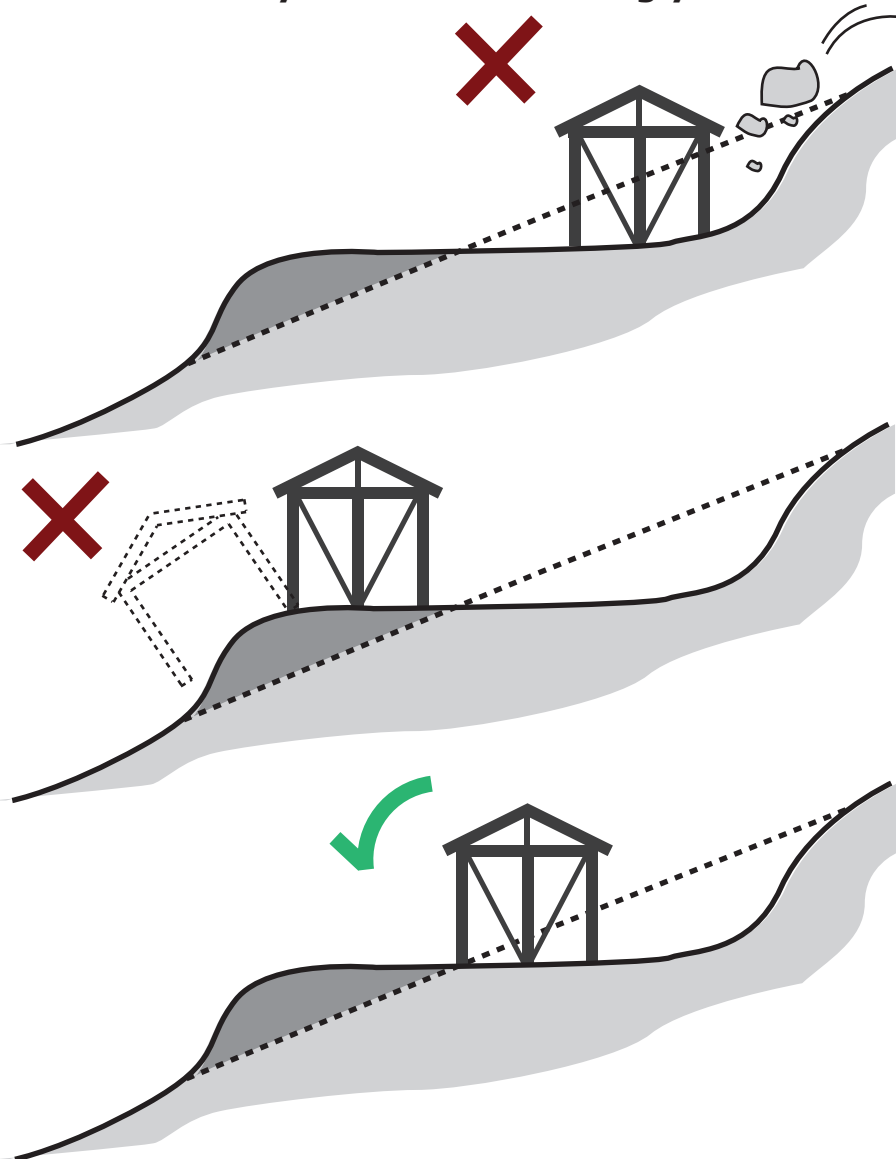
Ipabarug ang balay sa maayong lugar

Tumboka ang mga risgo og peligro nga duol sa gitukoran unya pagtukod samtang gipangandaman kining mga risgo.

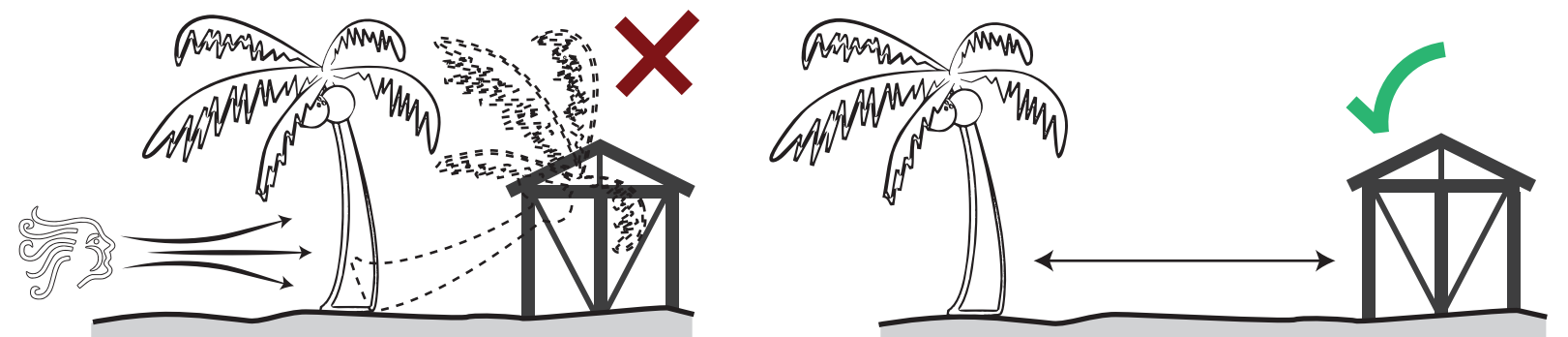
E Gamita ang hangin mga higayon sa pagpanalipod sa imong balay gikan sa kusog nga hangin



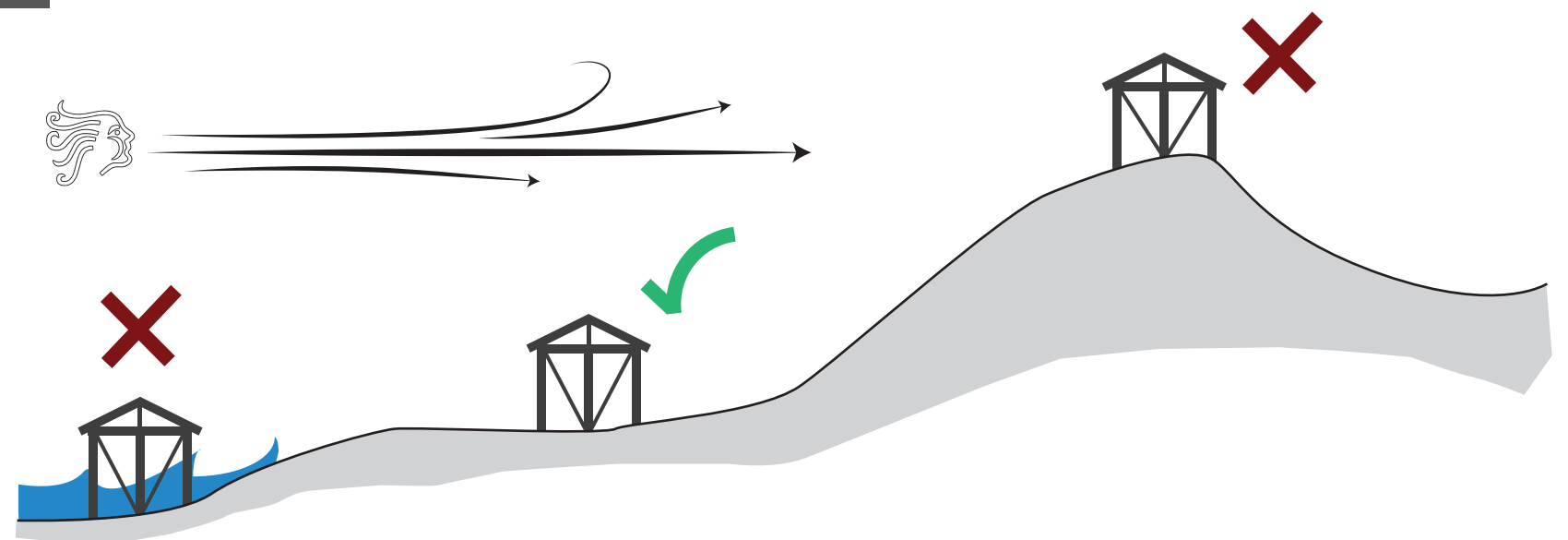
B Ayaw pagtukod duol sa mga pangpang kay delikado sa pagtap-ok sa yuta, o duol sa ngilbit sa pangpang kay basin modahile ang yuta



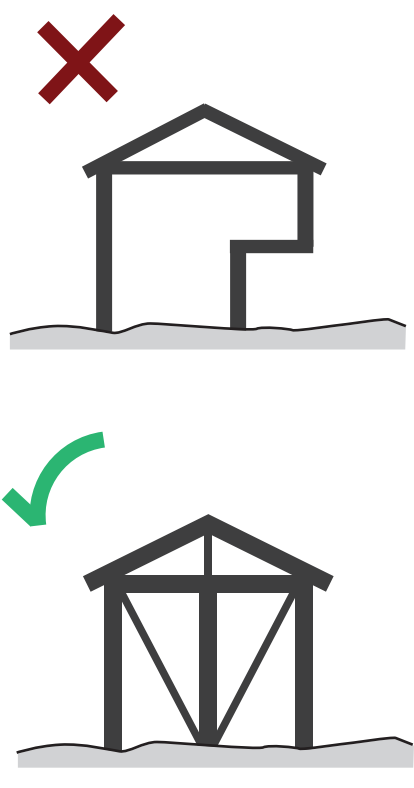
D Ayaw pagtukod duol sa mga kahoy nga mahimong matumba, o pul-ongi ang kahoy nga mahimong molumpag sa balay kon matumba kini



C Likaye ang disgrasya, ayaw pagtukod sa mga delikado nga lugar



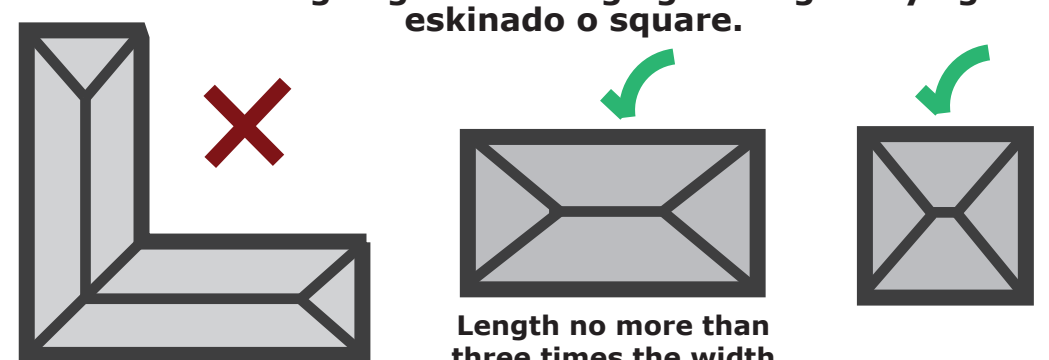
A Ang dsinyo nga may pahawin o awil, makapahuyang sa balay



Ang yano nga porma kanunay magpahilayo kanimo sa kakuyaw

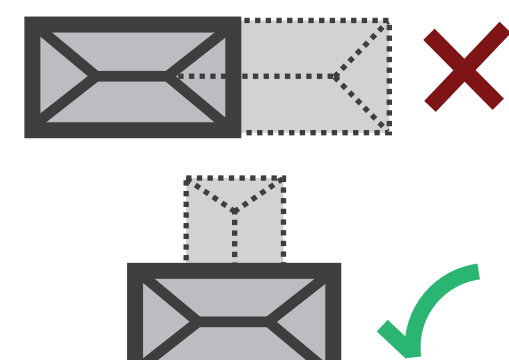
Ang porma sa balay may mahimo aron kunhuran ang posibilidad niini nga maguba sa kusog nga hangin. Kanunay nga idesinyo ang balay nga yano apan lig-on.

B Ang yano apan compact nga desinyo labing maayo. Ang gitag-on kinahanglang dili molapas sa katulo nga bahin sa gibag-on. Labing lig-on ang balay nga eskinado o square.

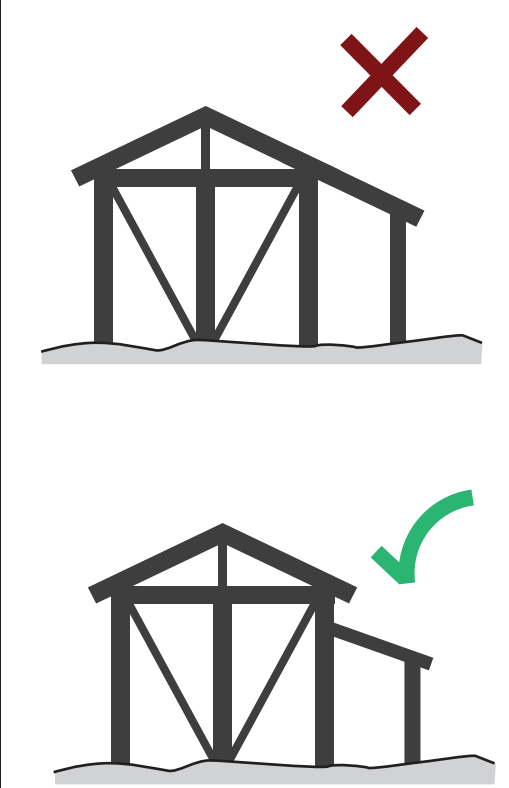


Length no more than three times the width

C Ayaw palabi og pataas sa balay

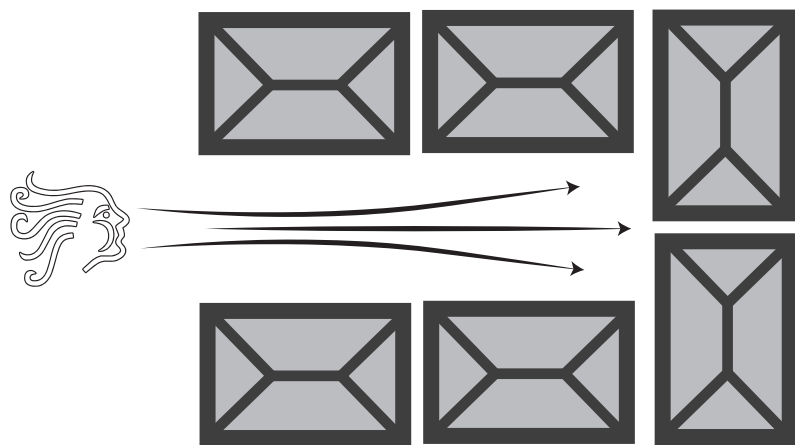


D Kon di kapugnan nga magdugang og palid sa atup, ila-in kini

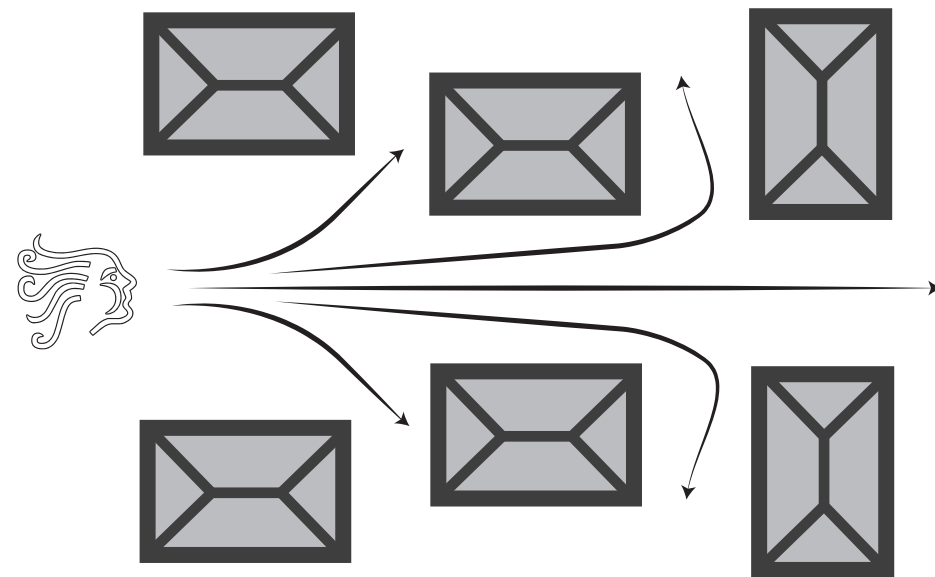


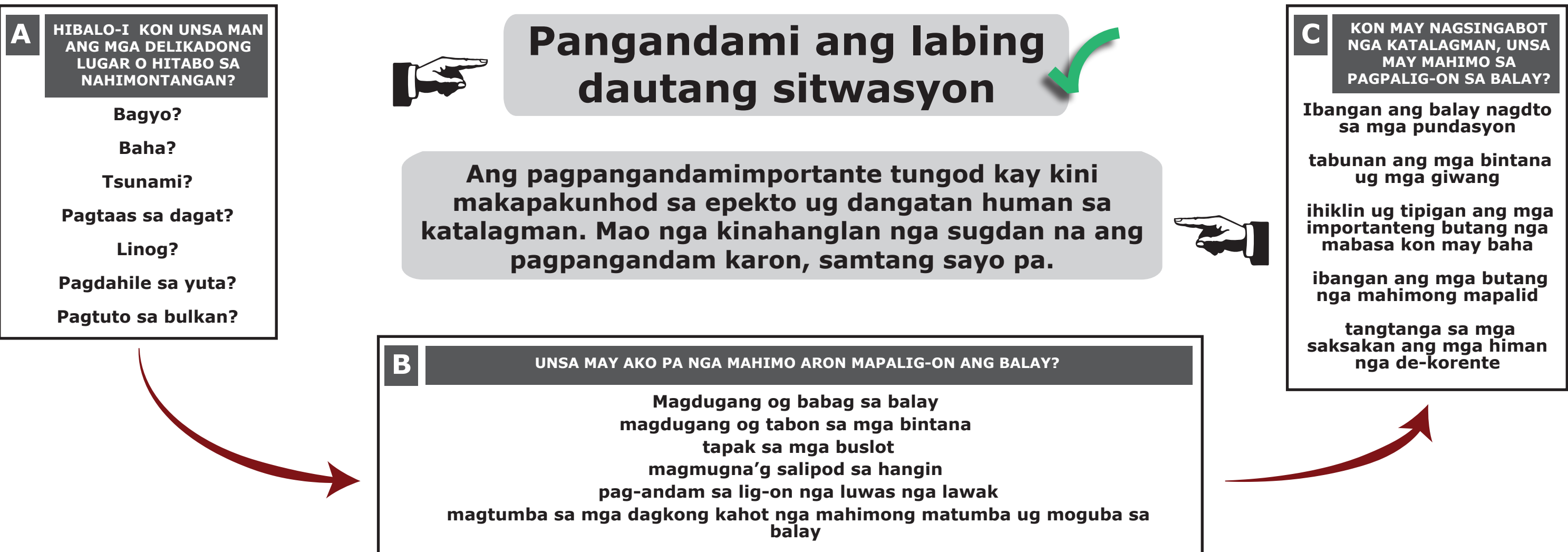
UNSAON PAGLANO SA DAGHANG TAPOK SA MGA BALAY?

Dili mayo ang durot nga pagtukod sa mga balay kay molaang na hinuon kini sa kusog nga hangin



Mas mayo ang may ipabilin nga mga uwang sa gitukoran aron makalapos-lapang ang hangin





UNSAON PAG-ANDAM ANG KAUGALINGON UG KOMUNIDAD KON MAY KATALAGMAN?



PAGHIKLIN

Paghimo og laraw sa paghiklin ug anadon na ang tanan pagsubay niini

Paghukom samtang sayo pa, kon kinahanglan pa ba nga mohikling

Pag-andam og luwas nga agi-anan paingon sa hiklinanan

Hibalo-I ada dapit ang hiklinanan

Hibalo-I kon may magamit bang kasakyan



KOMUNIKASYON

Hibalo-I ang mga timailhan, senyas ug pahibalo kon may katalagman

Hibalo-I kon unsaon ninyo pagdawat sa pahibalo kon may umaabot nga katalagman

Pahibalo-a ang mga kabanay ug higalakon asa mohiklin

Kat-oni unsaon pagpakisayud og pagkomunikar sa mga higala o kabanay human sa katalagman

Kat-oni kon unsaon, ug kinsa ang pahibalo-on sa imong kahimtang human sa katalagman

Hibalo-I diin makakuha sa kasayuran kon may gipangita nga tawo



GRAB BAG

Pangandam og putos nga dili mabasa nga kasudlan sa imong tinubdan sa pagkaon og gamit sa paghiklin saw ala pa ang katalagman.

Himog nga kini nga putos, sayun og gaan nga bitbiton

Sudli kini sa mga tambal, first aid medical kit, mga uga ug limpyong ilisan, sapatos, baterya sa suga nga iwag ug posporo, pagkaon ug de-lata, lung-agan, mga kagamitan (basic tools), mga importanteng dokumento ug limpyo nga tubig mainum